

MODULE C: DIERLIJKE PRODUCTIE

<i>MODULE C: DIERLIJKE PRODUCTIE</i>	<i>1</i>
2 <i>Rundvee</i>	<i>1</i>
2.1 Bedrijfsregistratie	<i>1</i>
2.2 Identificatie & registratie van de dieren	<i>2</i>
2.3 Diergezondheid rundvee	<i>5</i>
2.4 Uitrusting en hygiëne rundvee	<i>12</i>
2.5 Transport rundvee	<i>12</i>
2.6 Bijkomende bepalingen voor melkvee	<i>12</i>
2.7 Reglementering voor rechtstreekse verkoop aan de consument, aan de detailhandel, aan een operator en betreffende het vervoer van rauwe melk	<i>17</i>
2.8 Bijlagen bij rundvee	<i>23</i>

2 Rundvee

In dit hoofdstuk worden de voorwaarden besproken die van toepassing zijn op rundveebedrijven, naast de algemene voorwaarden (zie hoofdstuk 1).

Alle bepalingen die verband houden met het houden van runderen zijn aangeduid met een code "B" (Bovidae) en een oplopend cijfer.

2.1. Bedrijfsregistratie

Een veebedrijf dient gekend te zijn als schakel in de voedselketen. De verplichte registratie van het **bedrijf** en de bijhorende **activiteiten** geschiedt voor elke veehouder via DGZ/ARSIA en/of via de LCE van het FAVV.

PLAATS	ACTIVITEIT	PRODUCT
Landbouwbedrijf (PL42)	Houden (AC 28)	Runderen (PR41) (behalve vetmesten kalveren)*

* Het vetmesten van vleeskalveren wordt beschouwd als een aparte activiteit waarvoor een aparte toelating nodig is. Zie verder bij het hoofdstuk "vleeskalveren".

De veehouder die voor het eerst runderen houdt op zijn bedrijf laat zich bij DGZ – ARSIA registreren in SANITEL door middel van een registratieformulier (bijlage T2, 1.8.8). Het rundveebeslag krijgt een beslagnummer.

Code	Omschrijving vereiste	Niveau
B1	Het bedrijf beschikt over een beslagnummer.	A

Vanaf het houden van één rund, moet de veehouder reeds over een beslagnummer beschikken.

De veehouder krijgt ook een beslagfiche van de vereniging DGZ/ ARSIA.

Rundveestallen op afstand

Een beslag mag maximaal op 3 verschillende locaties gehouden worden. Elke locatie dient met een adres geregistreerd te zijn in SANITEL. Deze adressen moeten alle gelegen zijn in dezelfde cirkel met een straal van maximaal 25 km. In overleg met de LCE wordt voor een dergelijk beslag een hoofdlocatie aangeduid.

Verre weiden

De veehouder die runderen op weiden houdt, buiten een straal van maximum 25 km van de (hoofd)locatie van het beslag, moet hiervan jaarlijks vóór 1 april aangifte doen bij DGZ of ARSIA (via een standaardformulier dat u bij DGZ of ARSIA kan aanvragen), die deze weiden registreert in SANITEL.

Hierbij worden opgegeven;

- ✓ Perceelnummer bij het kadaster
- ✓ Adres of geografische coördinaten van de weide(n)
- ✓ kadastrale legger met daarop vermeld de naam van de veehouders-gebruikers van de direct aangrenzende gronden indien daar ook runderen worden gehouden. (Dit kan een plan zijn dat u als bijlage toevoegt met aanduiding van de percelen en de namen van de veehouders-gebruikers van direct aangrenzende weiden indien daar ook runderen worden gehouden.)

U ontvangt een bevestiging van de registratie in SANITEL.

Indien u na 1 april van het lopende jaar nog een niet voorziene “verre weide” in gebruik neemt, dan meldt u dit op dat ogenblik.

Grensbeweiding

De Benelux landen ondertekenden een Benelux besluit op 8 maart 2017 (zie de omzendbrief van 11 april 2017¹), dat de bestaande regels over “grensbeweiding”, namelijk het tijdelijk laten grazen van runderen in een weide over de grens, actualiseert. Voortaan kan elke landbouwer in de Benelux een aanvraag tot grensbeweiding indienen. De bestemming van de runderen in het buurland blijft evenwel beperkt tot de grensgemeenten in dat buurland. De aanvraag geldt voor een opeenvolgende periode van 12 maanden.

2.2. Identificatie & registratie van de dieren

Code	Omschrijving vereiste	Niveau
B2	Alle rundveebewegingen worden tijdig en correct geregistreerd in SANITEL en in het permanent bedrijfsregister op het bedrijf.	A
B3	Alle identificatiedocumenten van de runderen zijn aanwezig op het bedrijf.	A

Een correcte **registratie** van de dieren en identificatie via de officiële **oormerken** is noodzakelijk. Elk kalf moet, ten laatste op de leeftijd van 7 dagen geïdentificeerd worden door het aanbrengen van één paar officiële oormerken.

Van zodra er een B.V.D.-resultaat gekend is van het dier zal een identificatiedocument, dat dit resultaat vermeld, afgedrukt en opgestuurd worden. (Indien er 38 dagen na de

¹ http://www.afsca.fgov.be/dierlijkeproductie/dieren/omzendingen/_documents/2017-04-11_BENELUX_grensbeweiding_V2.0_NL_clean.pdf

geboortemelding nog geen resultaat gekend is, wordt het identificatiedocument afgedrukt met de status 'IPI-verdacht'.)

2.2.1. Registratie en melding veebewegingen

Registratie

- ✓ Het bijhouden van het register kan op papier of via PC (dit document moet kunnen afgeprint worden indien daarom verzocht wordt).
- ✓ Het **register** dient binnen de 3 werkdagen na een **aankoop, verkoop of sterfte** aangevuld te worden.
- ✓ Een **geboorte** moet ten laatste op het moment van de identificatie in het register genoteerd worden en gemeld worden aan SANITEL. **Identificeren, registreren en melden** dienen te gebeuren binnen de 7 dagen na de geboorte.

Melding

- ✓ **Meld** iedere **aanvoer, vertrek of sterfte** binnen de 7 dagen aan SANITEL (via DGZ of ARSIA), te rekenen vanaf de dag die volgt op de dag van het evenement. De melding kan gebeuren per post, via het telefonisch meldingssysteem (VRS, enkel bruikbaar via DGZ) of elektronisch via internet (Veeportaal bij DGZ of CERISE bij ARSIA). (Zie ook bijlage B1, 2.8.1)
- ✓ Wanneer een rund sterft, stuur binnen de 7 dagen het paspoort aan DGZ of ARSIA, met melding van de sterftedatum als vertrekdatum, met het sanitair vignet aangeplakt, en met vermelding van het woord "dood" tussen schuine strepen.
- ✓ Indien u van het melden aan SANITEL gebruik wenst te maken om met deze melding tegelijkertijd uw **geïnfomatiseerd bedrijfsregister** bij te houden in Veeportaal of CERISE, is dit mogelijk op voorwaarde dat u dan al de meldingen op een geïnfomatiseerde wijze uitvoert **binnen de 3 dagen** via CERISE of Veeportaal voor **aanvoer, verkoop of sterfte**.
Een elektronische melding van een geboorte dient ten laatste binnen de 7 dagen na de geboorte, op het ogenblik van de identificatie van het kalf te gebeuren.

2.2.2. Identificatie van de dieren

B4	Alle aanwezige runderen zijn duidelijk en correct gemerkt met 2 officiële oormerken.	A
----	--	---

Controleer op zeer regelmatige basis de aanwezigheid van 2 oormerken per dier.

- ✓ Indien een dier 1 oormerk verliest dan vraagt u binnen de 7 dagen na de vaststelling een heridentificatieoormerk aan bij DGZ of ARSIA en brengt het bij ontvangst zo snel mogelijk en uiterlijk binnen de 7 dagen na ontvangst aan. De bestelling kan doorgegeven worden via Veeportaal (of CERISE), per post of via fax.
- ✓ Verliest een rund één oormerk net voor het rechtstreeks vervoer naar een binnenlands slachthuis, dan gebruikt u het slachthuisvignet. Het gele vignet wordt op het paspoort gekleefd, het witte vignet op het vertrekluk.
- ✓ Bij verlies van de 2 oormerken bij een rund, moet u DGZ/ARSIA verwittigen. Deze voert een volledig nazicht uit op alle runderen en de bijhorende identificatiedocumenten op de betrokken inrichting, en brengt schriftelijk verslag uit bij de bevoegde LCE.

- ✓ Wanneer u het verlies van een paspoort vaststelt, moet u dit melden aan DGZ/ARSIA. Dit kan per post, via fax of e-mail. In een aantal gevallen volstaat een schriftelijke verklaring, in andere gevallen is er een bezoek van een medewerker van DGZ of ARSIA vereist.

2.2.3. Afvoer rundvee - Voedselketeninformatie (VKI)

B5	Voor alle runderen die afgevoerd worden naar het slachthuis moet de VKI overgemaakt worden aan het slachthuis	A
----	---	---

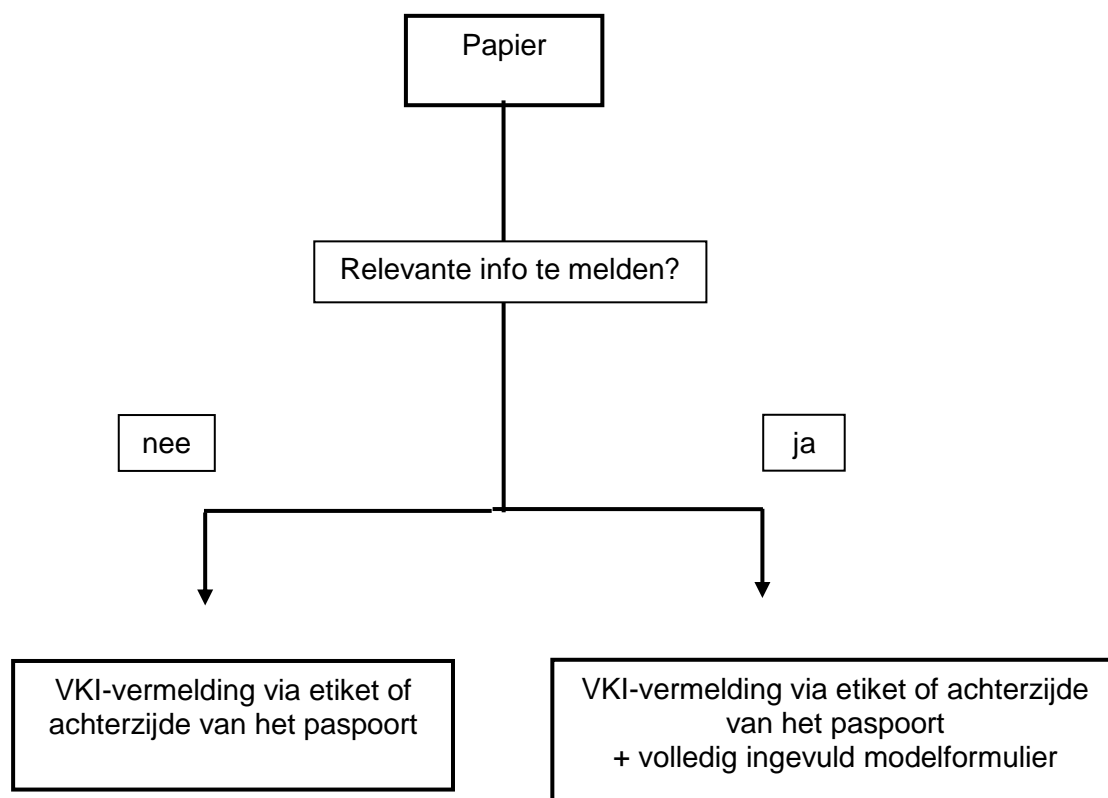
Zie de omzendbrief van het FAVV van 21/12/2012².

De VKI-gegevens hebben o.a. betrekking op de gezondheidsstatus van de dieren en toegediende geneesmiddelen, en worden ook gebruikt om mogelijke risico's voor de voedselveiligheid aan te geven (bijvoorbeeld een afgebroken naald).

Voor nieuw uitgegeven paspoorten vanaf juni 2011 is op de achterzijde van het paspoort de VKI-vermelding standaard opgenomen zodat er geen etiketten hoeven gebruikt te worden.

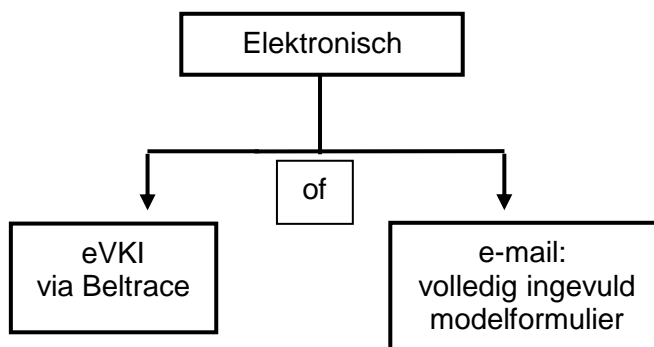
Veehouders kunnen VKI ook elektronisch ter beschikking te stellen in de Beltracetoepassing.

Schematisch overzicht van de wijze van gegevensoverdracht:

² http://www.favv-afsca.be/dierlijkeproductie/dierlijkeproducten/omzendbrieven/_documents/2012_12_21_975157_GDS_VKI_runderen_schape_nl_20-11-2012.pdf

of

Indien er relevante informatie te melden is, dan moet tevens het daarvoor bestemde formulier (Zie [bijlage B2, 2.8.2](#)) ingevuld worden.

Er wordt evenwel toegestaan dat de VKI tegelijk met de dieren toekomt op het slachthuis als de dieren niet rechtstreeks van de veehouderij naar het slachthuis worden gestuurd. Als de dieren via bv. een veemarkt of een verzamelcentrum naar het slachthuis worden gestuurd, mag de VKI de dieren vergezellen en hoeft ze niet 24 uur op voorhand in het slachthuis aanwezig te zijn.

Als er tussen de veehouder en het slachthuis een tussenhandelaar is opgetreden, is deze verantwoordelijk voor het binnen de voorziene periode doorgeven van de VKI aan het slachthuis.

Het document op de website van het FAVV kan rechtstreeks op de pc ingevuld, bewaard en/of gemaïld worden naar het betreffende slachthuis.

Het is belangrijk dat de gevraagde informatie correct wordt doorgegeven middels deze VKI.

Het vermelden van behandelingen in het verleden leidt niet automatisch tot een onderzoek van het dier.

Het FAVV treedt wel repressief op als bijvoorbeeld in het slachthuis vastgesteld wordt dat een dier behandeld werd (vb. spuitplek), maar dit niet gemeld werd via de VKI.

2.3. Dierengezondheid rundvee

Het is noodzakelijk om de gidsen van AMCRA (zie punt 1.3.2, Algemene Voorwaarden) betreffende de bedrijfsgezondheid, en het goed gebruik van antibiotica bij runderen aandachtig door te nemen³.

De “gids voor bedrijfsgezondheid bij runderen” omvat maatregelen die de dieren- en bedrijfsgezondheid op een positieve manier beïnvloeden en de infectiedruk door pathogenen helpen te beperken. Deze gids is bestemd voor de dierenarts en de veehouder.

In de “gids voor goed gebruik van antibiotica in de rundveehouderij” worden een aantal algemene adviezen en basisprincipes met betrekking tot het correct en duurzaam toepassen van antimicrobiële middelen geschetst.

³

https://www.amcra.be/swfiles/files/Gids%20voor%20goed%20gebruik%20van%20antibacteri%C3%ABle%20middelen%20in%20de%20rundveehouderij%20-%20voor%20dierenarts%20en%20veehouder_57.pdf

Wat diergezondheid betreft zijn de bepalingen van kracht zoals ze beschreven zijn in het hoofdstuk “diergezondheid” uit de Algemene Voorwaarden. Daarnaast zijn nog enkele specifieke bepalingen van toepassing, zoals hieronder beschreven.

Aankoopprocedure runderen

Wat te doen bij aankoop van runderen?

Code	Omschrijving vereiste	Niveau
B6	De dierenarts wordt binnen de 48u na aankomst van de dieren verwittigd en voert tijdig (= binnen de 3 dagen na de melding) de aankooponderzoeken uit.	A
B7	Om zoveel mogelijk insleep van ziekten te vermijden is het aan te bevelen de quarantaineruimte zo te voorzien dat geen contact met de reeds aanwezige dieren mogelijk is. Plaats de aangekochte runderen in afzondering (quarantaine), bvb door ze in een aparte stal of een afzonderlijke ruimte in de stal te plaatsen, gescheiden door hekwerk of een muur van ander aanwezig vee of door voldoende ruimte tussen te laten, en laat ze pas toe in het veebeslag na een gunstig aankooponderzoek.	B

Aangekochte runderen moeten afkomstig zijn van een veebedrijf dat officieel vrij is van tuberculose. Het gezondheidsstatuut van een dier is in orde als het sanitair vignet (=doorschijnende kleefstrook) van het paspoort groen is.

Voor tuberculose, brucellose en leucose is een aankooponderzoek (bloedstaal) enkel nodig indien de runderen uit derde landen of vanuit lidstaten van de Europese Unie die niet officieel-vrij zijn (risicolanden) afkomstig zijn.

Om te vermijden dat het BVD-virus opnieuw wordt geïntroduceerd in België, worden garanties aanvaard indien de runderen die België worden binnengebracht, afkomstig zijn van landen of regio's met een officieel BVD-bestrijdingsprogramma. Runderen waarvoor de verkoper geen dergelijke garantie kan voorleggen of die afkomstig zijn uit landen of regio's waar geen officieel programma van toepassing is, moeten worden onderzocht bij aankomst op een bedrijf in België om uit te sluiten dat het IPI's betreft. Betreffende IBR verwijzen we naar de websites van de verenigingen om het IBR statuut te raadplegen.

Controleer of de oormerken conform zijn en de identificatiedocumenten (paspoorten) van de aangekochte dieren overeenstemmen met de complete omschrijving van de dieren (geslacht, haarkleur, ...).

De veehouder is steeds verantwoordelijk voor de melding van aankomst in SANITEL. De melding in SANITEL gebeurt elektronisch (via CERISE of VEEPORTAAL) en door het insturen van het paspoort naar de vereniging. Het paspoort mag ook samen met de eventuele te nemen monsters via de bedrijfsdierenarts doorgestuurd worden aan DGZ/ARSIA.

Bij aankoop van runderen uit het buitenland kunnen bijkomende voorwaarden van toepassing zijn (bvb. gezondheidscertificaat, ...). Meer informatie hierover is te vinden op de website van het FAVV, of bij DGZ of ARSIA.

B11	Elke abortus moet worden gemeld. Voor een aantal ziekten is een abortus een vermoeden dat leidt tot de aangifteplicht, waarvoor een specifiek protocol ontwikkeld werd, het zogenaamde abortusprotocol.	A
-----	---	---

Wat te doen bij een verwerping?

Aangezien de onderzoekskosten volledig worden gedragen door het FAVV, hoeft u niets te betalen om deel te nemen aan het Abortusprotocol. Neem contact op met uw bedrijfsdierenarts om de nodige stalen te nemen.

- A. de vers geaborteerde foetus;
- B. (stuk) nageboorte met cotyledonen;
- C. indien geen foetus of nageboorte beschikbaar: een vaginale swab;
- D. staal gestold bloed van het moederdier met volledige identificatie (BENr+8cijfers).

Het abortusprotocol wordt licht verschillend toegepast door ARSIA tov DGZ. Om de werkwijze van ARSIA te kennen, zie de Franstalige versie van de gids.

2.3.1. IBR-bestrijding (Infectieuze Boviene Rhinotracheïtis)

Sinds 2012 is IBR-bestrijding verplicht in België.

B8	<p>Sinds 2012 moet elk rundveebeslag in België de I2-, I3-, of I4- gezondheidstatus hebben. Het houden van runderen in een beslag met statuut I1 is verboden. Runderen aanwezig op een beslag met een statuut " I1 " worden beschouwd als verdacht besmet door IBR. Beslagen die niet voldoen aan de voorwaarden voor een I2-, I3- of I4- statuut hebben een I1-statuut.</p> <p>Bij beslagen die niet meer voldoen aan de voorwaarden voor een I2-, I3- of I4- statuut, wordt het IBR statuut in eerste instantie opgeschort. Deze bedrijven moeten binnen de dertig dagen het nodige doen om het statuut I2, I3 of I4 te verwerven of terug te krijgen om zich in orde te stellen met de IBR regelgeving. Zoniet zal DGZ/ARSIA het IBR statuut van het bedrijf laten VERVALLEN naar een I1-statuut.</p> <p>Elke handel van runderen vanuit een beslag met een statuut " I1 " of een beslag waarvan het statuut is opgeschort is verboden.</p>	A
<p>Voor elk beslag waarvan het IBR statuut is vervallen naar een statuut I1, is het verboden om runderen te houden (wordt geblokkeerd in SANITEL), en moeten de dieren verplicht gevaccineerd worden, of moet bloed afgenomen worden om een I2 of I3 statuut te bekomen. Indien de verantwoordelijke van een beslag met een statuut " I1 " binnen de zestig dagen na de datum van de in gebrekestelling door het FAVV het nodige niet heeft gedaan, geeft het FAVV een slachtbevel voor alle runderen van dit beslag. De verantwoordelijke is gehouden om de runderen binnen de dertig dagen na het uitvaardigen van het slachtbevel, op zijn kosten en zonder vergoeding, te laten slachten in een binnenlands slachthuis.</p>		

B16	<p>Sinds 2018 moeten alle runderen getest worden bij de aankoop (behalve bij beslagen "enkel vetmesters") :</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Een bloedstaal afnemen binnen de vijf dagen ✓ Een tweede bloedstaal afnemen binnen de 28 en 50 dagen na de aankoop <p>Als het vervoer afkomstig is van een I3/I4 beslag (met een attest/ verklaring) :</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Een bloedstaal afnemen binnen de vijf dagen 	A
<p>De verantwoordelijke die de runderen aankoopt moet deze scheiden van de rest van het beslag en de nodige aankooponderzoeken.</p>		

De mogelijke IBR-statuten en de voorwaarden zijn de volgende:

- **I2 (Vaccinatie verplicht):** Alle runderen van het beslag worden overeenkomstig het vaccinatieprotocol twee keer per jaar door de bedrijfsdierenarts of zijn plaatsvervangende dierenarts gevaccineerd. Er is een verplichte vaccinatieregistratie. De verplaatsing van runderen vanaf een beslag met statuut I2 is enkel toegestaan naar een I2 beslag, een slachthuis, een afmestbeslag of een mestkalverbedrijf. Het is verboden om runderen afkomstig uit een beslag met I2 statuut in een I3 of I4 beslag, erkend centrum van veeteelt of bij een erkend centrum voor kunstmatige inseminatie te introduceren, of aan prijskampen of tentoonstellingen deel te nemen.

Het is verplicht om jaarlijks een bloedonderzoek uit te voeren.

B12	<p>Alle runderen met I2-statuu:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Moeten twee keer per jaar worden gevaccineerd ✓ Ondergaan een serologische opvolgingstest ✓ Worden getest bij de aankoop ✓ Mogen enkel verhandeld worden naar een I2 beslag (niet geïnfecteerd), een slachthuis, een afmestbedrijf of een vleeskalverbedrijf 	A
<p>De opvolgingstests moeten elk jaar gebeuren en een volledige screening van de veestapel uitgevoerd worden (voor tenminste alle runderen vanaf 12 maanden en al de aangekochte dieren).</p>		

- **I2 « Afmestbedrijf » :** Alle runderen worden ingeënt (door de veehouder of de dierenarts) wanneer ze in het beslag worden geïntroduceerd, verbod op begrazing, geen geboorte toegestaan, afvoer enkel naar een nationaal slachthuis.
- **I2d (Vaccinatie derogatie):** Alle runderen in het beslag worden getest op wild virus en minder dan 10% van het vee is geïnfecteerd (seropositief). Deze runderen worden gevaccineerd volgens het vaccinatieprotocol. De I2d-status is een overgangstatus naar I3.

- **I3 (Vrij van IBR, vaccinatie toegelaten):** Alle runderen van het beslag zijn seronegatief (gE-) voor het wild virus. Vaccinatie is toegelaten, niet verplicht.
- **I4 (Officieel vrij van IBR, vaccinatie verboden):** Alle runderen van het beslag zijn seronegatief (gB-, gE-) voor al de stammen (vaccinavirus én wild virus) van het IBR Virus. Vaccinatie is verboden.

Om de "I3" of "I4" kwalificatie van zijn beslag te behouden mag de verantwoordelijke er enkel runderen afkomstig uit "I3" of "I4" bedrijven binnenbrengen.

Sinds maart 2018 krijgen geïnfecteerde runderen (gE+) tegen het wild virus (geblokkeerd in Sanitel) een individuele IBR-status en kunnen ze alleen worden vervoerd naar pure mestbedrijven of rechtstreeks naar een nationaal slachthuis.

Het IBR statuut van de rundveebeslagen in België kan op de website van ARSIA/ DGZ worden teruggevonden.

Maatregelen in geval van bevestiging van IBR

De verplichte melding voor IBR is alleen van toepassing in geval van klinisch zieke dieren nadat de verdenking is bevestigd door de resultaten van het virologisch onderzoek.

- ✓ Het FAVV verklaart het beslag tot haard en bepaalt er de grenzen van.
- ✓ Het FAVV brengt de verantwoordelijke van het beslag, de bedrijfsdierenarts, de verantwoordelijken van de naburige beslagen en de beslagen met epidemiologische link en DGZ op de hoogte van de bevestiging van de haard en de maatregelen voorgeschreven in de haard.

In de haard zijn de volgende maatregelen van toepassing :

- ✓ de officiële dierenarts voert een epidemiologisch onderzoek uit en informeert de verantwoordelijke betreffende alle toe te passen hygiënemaatregelen om een eventuele verspreiding van de ziekte te voorkomen;
- ✓ alle runderen van het beslag moeten worden afgezonderd binnen de gebouwen of op een plaats waar geen direct of indirect contact met runderen uit andere beslagen mogelijk is;
- ✓ elke handel van runderen uit de haard is verboden. Niettemin is de directe overbrenging van runderen naar een binnenlands slachthuis om er onverwijld te worden geslacht toegelaten mits zij vergezeld zijn van een door het FAVV afgeleverde vrijgeleidebrief

De bijkomende regels betreffende het intracommunautaire handelsverkeer van runderen zijn beschreven in de omzendbrief van 26/02/2015⁴.

⁴ http://www.favv-afsca.be/dierlijkeproductie/dieren/omzendbrieven/_documents/2015-02-26_OMZENDBRIEF_IBR_ART_9_STATUS_BE.pdf

2.3.2. B.V.D. Bestrijding (Boviene Virale Diarree)

Sinds 2015 voorziet de wet dat het statuut van elk nieuwgeboren kalf gekend moet zijn.

B13	<p>Sinds 01/01/2015 moet het B.V.D.-statuut van elk nieuwgeboren kalf (inclusief doodgeboren kalveren -> in dit geval analyse op de foetus) gekend zijn, via een bemonstering voor virologisch onderzoek uitgevoerd binnen de 7 dagen na de geboorte (de termijn mag verlengd worden tot dertig dagen voor vleeskalveren op toegelaten vleeskalverhouderijen).</p> <p>Daartoe moet u:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Ofwel primo-oormerken voor weefselstaalname (B.V.D.-oormerken) gebruiken, ✓ Ofwel beroep doen op uw bedrijfsdierenarts voor het nemen van een monster voor virologisch onderzoek. 	A
-----	---	---

Het B.V.D.-statuut van het rund wordt vermeld op elk identificatiedocument afgeleverd bij de geboorte of bij herdruk. Voor elk rund geboren na 1 januari 2015 wordt het identificatiedocument pas afgedrukt wanneer het resultaat van het virologisch onderzoek gekend is.

Voor elk rund met een “IPI-statuut” (Immunotolerant Permanent Infected) zijn de volgende maatregelen van toepassing:

1. Het is belangrijk om de betreffende IPI, alsook het moederdier van deze IPI, zo snel mogelijk op te stallen en af te zonderen van de rest van de kudde, om direct contact met andere runderen uit het beslag, behalve de “IPI”, te voorkomen. DGZ/ARSIA moet het B.V.D.-statuut verifiëren van elk moederdier van een kalf dat het statuut “IPI” heeft gekregen. Indien het moederdier al “IPI vrij door onderzoek” of het statuut “IPI” heeft, moet er geen extra bemonstering gebeuren. In de andere gevallen krijgt het moederdier het statuut “**IPI-verdacht**” toegekend, en moet het worden bemonsterd door de bedrijfsdierenarts.
2. Het rund moet binnen de 45 dagen na de kennisgeving door DGZ/ ARSIA afgevoerd worden (euthanasie of rechtstreeks transport naar een slachthuis),
3. Verbod om het rund op de weide te plaatsen, te verhandelen of te laten deelnemen aan eender welke verzameling van dieren,
4. Vervoer van het dier is enkel toegelaten naar het slachthuis.

Voor de “**IPI-verdachten**” zijn punten 1 en 2 niet van toepassing. De houder van een rund met het statuut “IPI-verdacht” moet deze laten bemonsteren door de bedrijfsdierenarts met het oog op een virologisch onderzoek binnen 7 dagen na de kennisgeving door DGZ/ARSIA.

B.V.D.-onbekenden zijn runderen met een ontbrekend virologisch onderzoek of runderen die nog geen negatieve nakomeling hebben voortgebracht.

Sinds 2018 mag geen enkel rund met het statuut “B.V.D. onbekend” in België aanwezig zijn. De ondernemingen met een rund met het statuut “B.V.D. onbekend” worden geblokkeerd. DGZ/ARSIA zal de betrokken landbouwers waarschuwen en controleren.

In geval van een positief onderzoeksresultaat op een B.V.D.-onverdacht bedrijf is een tegenonderzoek door een nieuwe staalname door de bedrijfsdierenarts aanbevolen. Indien uit dit tegenonderzoek blijkt dat het rund geen IPI is, kan het IPI-statuut bij DGZ/ARSIA worden betwist. Deze betwisting wordt aanvaard na een genetisch onderzoek van de stalen.

Handelsverkeer, niet commerciële verzamelingen en invoer

B14	Elk ingevoerd rund, of afkomstig uit het handelsverkeer, en waarvoor geen garanties over het B.V.D.-statuut worden gegeven, dient binnen de zeven dagen na de aanvoer in het beslag en in ieder geval voor het rund het beslag weer verlaat, bemonsterd te worden door de bedrijfsdierenarts voor virologisch onderzoek.	A
B15	Runderen moeten het statuut “ IPI-vrij na onderzoek ” of “ IPI vrij door afstamming ” hebben om op de markt te mogen worden gebracht of aan niet commerciële verzamelingen deel te nemen. Vanaf 1 oktober 2018 mogen ook runderen met een statuut “IPI vrij door beslagstatuut” verhandeld worden (behalve indien de Minister beslist deze datum uit te stellen).	A

Om te vermijden dat het BVD-virus opnieuw wordt geïntroduceerd in België, worden equivalente garanties voor de statuten “IPI vrij door onderzoek”, “IPI vrij door afstamming” of “IPI vrij door beslagstatuut” alleen aanvaard indien de runderen die België worden binnengebracht, afkomstig zijn van landen of regio’s met een officieel BVD-bestrijdingsprogramma. Runderen waarvoor de verkoper geen dergelijke garantie kan voorleggen of die afkomstig zijn uit landen of regio’s waar geen officieel programma van toepassing is, moeten worden onderzocht bij aankomst op een bedrijf in België om uit te sluiten dat het IPI’s betreft.

Beslag “B.V.D. vrij toegekend” :

Sinds 27 september 2017, zal een beslag het statuut “**B.V.D. vrij toegekend**” krijgen indien:

- ✓ Al de aanwezige runderen het statuut “niet IPI na onderzoek” of “niet IPI door afkomst” hebben.
- ✓ Alle runderen die binnen het beslag tijdens de afgelopen 12 maanden gehouden zijn, “niet IPI na onderzoek” of “niet IPI door afkomst” gecertificeerd zijn.
- ✓ Geen positief resultaat in de 12 laatste maanden werd vastgesteld.

Dit geeft recht op een derogatie tot opsporing bij de geboorte. De niet geteste kalveren die geboren worden op deze beslagen krijgen het “niet IPI door beslag statuut”.

Wat moet een beslag doen om gezond te blijven?

Door het toepassen van bioveiligheidsmaatregelen kan men zich wapenen tegen een nieuwe infectie. Deze moeten gelden voor elk rund dat in het beslag wordt geïntroduceerd (quarantaine, systematisch testen voor aankoop, ...), voor elke bezoeker (propere laarzen en kledij, voetbad, ...), voor de naburige bedrijven (contact tussen beslagen vermijden), voor het uitgeleend of gedeeld gereedschap, enz.

Daarnaast is er ook de vaccinatie. Vaccinatie tegen B.V.D. is optioneel. De dierenarts kan ofwel de vaccinatie zelf uitvoeren, ofwel de vaccinatie aan de veehouder delegeren, voor zover een diergeneeskundige begeleiding bestaat tussen de veehouder en de bedrijfsdierenarts.

Hoe kan het statuut “officieel vrij van B.V.D.” worden gehandhaafd?

- ✓ Ofwel systematische screening bij de geboorte (= **virologische monitoring**)
- ✓ Ofwel via een jaarlijkse bloedstaalname (= **serologische monitoring**) bij 10 tot 19 niet gevaccineerde, door DGZ/ARSIA geselecteerde runderen van 8 tot 14 maanden, die zullen onderzocht worden op antistoffen tegen B.V.D.

Aandacht: serologische monitoring mag niet gebeuren op een rund dat ingeënt is met een B.V.D.- vaccin! Het wordt ten zeerste aanbevolen om de keuze van monitoring te bespreken met de bedrijfsdierenarts.

Wat indien de monitoring voor behoud van het statuut “officieel vrij van B.V.D.” ongunstig is?

- ✓ Virologisch onderzoek bij alle dieren met statuut “niet IPI door beslagstatuut” die na de datum van de laatste gunstige monitoring geboren zijn of binnen het beslag geïntroduceerd zijn.
- ✓ In afwachting van de resultaten: statuut “IPI verdacht”.
- ✓ Indien al de resultaten gunstig zijn, krijgen de geteste runderen het statuut “niet IPI na onderzoek” maar het systematisch virologisch onderzoek bij elk rund bij de geboorte moet opnieuw gedurende 1 jaar worden uitgevoerd.
- ✓

2.4. Uitrusting en hygiëne rundvee

Hier zijn de bepalingen van kracht zoals ze beschreven zijn in het hoofdstuk “Uitrusting en hygiëne” uit de Algemene Voorwaarden. Daarnaast zijn nog enkele specifieke bepalingen van toepassing, zoals hieronder beschreven.

Code	Omschrijving vereiste	Niveau
B10	Bij gebruik van een pootbad voor klauwbehandelingen moet het bad proper zijn en een passend ontsmettingsmiddel bevatten. Een leeg pootbad wordt als ‘ongebruikt’ beschouwd. De ontsmettingsmiddelen worden gebruikt volgens de technische fiches van de fabrikanten.	B

2.5. Transport rundvee

Hier zijn de bepalingen van kracht zoals ze beschreven zijn in het hoofdstuk “transport” 1.8 uit de algemene voorwaarden.

2.6. Bijkomende bepalingen voor melkvee

Alle bepalingen die verband houden met melkvee zijn aangeduid met een code “D” (Dairy) en een oplopend cijfer.

2.6.1. Registratie activiteit melkwinning

Een melkveebedrijf dient “melkproductie” als bijkomende activiteit, naast de activiteit ‘houden van rundvee’, te registreren via de LCE van het FAVV met volgende code:

PLAATS	ACTIVITEIT	PRODUCT
Landbouwbedrijf (PL 42)	Productie (AC 64)	Rauwe melk (PR 85)

2.6.2. Uitrusting en hygiëne - melkwinning

De productie van melk gebeurt op een hygiënische en veilige manier. Hygiënisch werken is van toepassing op alle handelingen, gebruikte middelen en ruimten bij het melken: de voorbereiding, de plaats van de melkwinning, de melkkoeltank, het tanklokaal en het melkhuisje.

2.6.2.1. Tanklokaal en/of melkhuisje

Code	Omschrijving vereiste	Niveau
D1	Dienen enkel voor melkbehandeling en melkwinningsapparatuur	B
D2	De deuren zorgen voor een afdoende afscheiding van de stal en van het melklokaal. Geen toegang voor de dieren.	B
D3a	De verlichting moet dag en nacht voldoende zijn.	B
D3b	De lampen moeten beschermd zijn.	B
D4	Zijn efficiënt geventileerd.	B
De verluchting gebeurt met verse buitenlucht en dus niet via de stallen. Er is een luchtinlaat en een luchtuitlaat voorzien.		
D5	Hebben ramen voorzien van vliegengaas indien ze openen naar de buitenlucht.	B
D6	De plaats waar het melkmateriaal zich bevindt (in het tanklokaal of melkhuisje) moet proper gehouden worden.	B
D7	Er is een spoelbak met passende en voldoende bevoorrading met warm en koud leidingwater of water dat voldoet aan de normen voor het reinigen van de melkapparatuur (zie punt D30 voor de normen).	A
D8	Er is een lavabo met stromend water, zeep en handdoek of wegwerppapier.	A
Deze lavabo mag zich ook in een aanpalend lokaal, bv. de bedieningsruimte of de machinekamer bevinden.		
D9	Wanden, vloeren en plafond bestaan uit bestendig materiaal dat gemakkelijk te reinigen en te ontsmetten is.	B
D10	Bevatten geen ramen die opengaan naar een ander lokaal.	B
D11	De buitendeur is voorzien van een hor of vliegenraam indien deze deur dienst doet voor de verluchting.	B
D12	De koelgroep wordt beschermd tegen dieren en insecten.	A

Bij nieuwbouw moeten de vloeren voldoende **afschot** hebben om een natuurlijke afvoer van water toe te laten.

2.6.2.2. Koelen van de melk

De melk moet zo snel mogelijk na het melken gekoeld worden.

D13	Melk moet na het melken gekoeld worden tot max. 6°C onmiddellijk na het melken. Uitzonderingen: - Indien de melk dagelijks opgehaald wordt moet de melk tot maximaal 8°C onmiddellijk na het melken gekoeld worden. - Indien de melk binnen de 2 uur na het melken wordt verwerkt	A
D14	De bewaartemperatuur van de melk tussen 2 melkbeurten is maximaal 6°C.	A

2.6.2.3. De Koeltank

D15	Heeft een opslagcapaciteit in overeenstemming met het ophaalritme	B
D16	Is uitgerust met een thermometer en een roerwerk om de melk regelmatig te mengen	A
D17	Wordt na elke ophaalbeurt gereinigd met producten geschikt voor het verwijderen van melkresten.	A
D18	Wordt systematisch gereinigd en nagespoeld met leidingwater of water dat voldoet aan de normen om gebruikt te worden voor de reiniging van de melkapparatuur.(zie verder)	A

2.6.2.4. Melklokaal

D19	Is zo gebouwd dat ieder gevaar voor besmetting van de melk wordt voorkomen,	B
D20	Heeft gemakkelijk reinigbare wanden en vloeren,	B
D21	Wordt na elke melkbeurt schoon gemaakt.	B
D22	Beschikt over een goed functionerend verlichtingssysteem om in goede omstandigheden te kunnen melken.	B
D23	Beschikt over een goed functionerend luchtverversingssysteem	B

2.6.2.5. Melkwinningsapparatuur en toebehoren

D24	Er is voorziening van leidingwater of water dat voldoet aan de normen (zie D30) voor het reinigen van de melkapparatuur.	A
-----	--	---

D25	Zijn gemakkelijk te reinigen en te ontsmetten en zijn proper.	A
D26	Bij het melken in een bindstal zijn de ligbedden proper en droog. De melkklauwen worden niet in de bindstal bewaard maar wel in het tanklokaal of melkhuisje.	B
D27	Wanneer gebruik gemaakt wordt van een verplaatsbare melkstand, gebeurt het melken op een hoge en droge plaats op de weide.	B
Best wordt de melkstand regelmatig verplaatst.		
D28	De melkinstallatie wordt na elke melkbeurt gereinigd met producten geschikt voor het verwijderen van melkresten.	A
Er wordt systematisch nagespoeld met leidingwater of water dat voldoet aan de normen om gebruikt te worden voor de reiniging van de melkapparatuur.(zie verder D30)		

De goede werking van de melkinstallatie is belangrijk. Bij afwijkingen worden de oorzaken opgespoord en de nodige corrigerende maatregelen uitgevoerd.

2.6.2.6. Normen water gebruikt voor de reiniging van de melkapparatuur

D29	<p>Indien voor de reiniging en de naspoeling van de melkinstallatie en de koeltank geen leidingwater wordt gebruikt, gebeurt minstens elke drie jaar een analyse door een geaccrediteerd labo. Uit de resultaten moet blijken dat:</p> <ul style="list-style-type: none"> - nitraatgehalte lager is dan 50 mg/l, - nitrietgehalte lager dan 0,5 mg/l, - kiemgetal lager dan 100/ml, - totaal aantal coliforme bacteriën lager dan 10/100 ml, - aantal E. coli's lager dan 1/100 ml. 	A
<p>Als de analyse niet voldoet aan de normen moet u overschakelen op leidingwater indien mogelijk, en maatregelen nemen om de kwaliteit van het water te verbeteren en een nieuwe analyse laten uitvoeren voor de afwijkende parameters, alvorens dit water opnieuw te gebruiken.</p> <p>De lijst van erkende laboratoria is beschikbaar op de website www.belac.be. De analyseresultaten moeten beschikbaar zijn (register van wateranalyses).</p>		

2.6.2.7. Vereisten melk

Alle melk geleverd aan levensmiddelenbedrijven is onderworpen aan de reglementering betreffende de officiële bepaling van kwaliteit van rauwe melk (zie verder).

Melk voor leveren, hetzij aan de zuivelindustrie, hetzij rechtstreeks aan de consument en voor de productie van hoevezuivel, moet steeds aan de volgende voorwaarden voldoen:

D30	Moet afkomstig zijn van dieren die klinisch gezond zijn,	A
-----	--	---

D31	Mag niet afkomstig zijn van met diergeneesmiddelen behandelde dieren.	A
Respecteer de officiële wachtperiode (vermeld op het TVD of de bijsluiters) vóór melk mag geleverd worden.		
D32	De eerste melkstralen van elk dier worden visueel beoordeeld en verwijderd.	A
Bij het melken in een bindstal wordt de voormelk in een passend recipiënt verwijderd. Bij robotmelken worden deze eerste stralen beoordeeld op basis van geleidbaarheid en is dit punt niet van toepassing.		
D33	Indien na het melken de spenen gedipt of gesprayd worden, dan gebeurd dit met een daartoe erkend product.	A
Enkele dipmiddelen zijn geneesmiddelen, de meeste zijn biociden. Betreft het een geneesmiddel, dan moet het over een VHB (vergunning voor het in de handel brengen) beschikken. Dit nummer moet aanwezig zijn op het etiket van het geneesmiddel, en is als volgt opgebouwd: de letters BE gevolgd door 6 cijfers, bvb. BE123456. Betreft het een biocide, dan moet het terug te vinden zijn op de lijst met erkende biociden. ⁵		
D34	Melk geleverd aan de melkerij mag geen biestmelk bevatten.	B
D35	Pas aangekochte dieren en zieke dieren worden afzonderlijk of op het einde gemolken.	A
Volgens RE 853/2004 moeten rauwe melk en colostrum afkomstig zijn van een beslag vrij van tuberculose en brucellose. DGZ/ARSIA voert systematisch analyses uit op de verworpen vruchten om brucellose op te sporen en het FAVV voert onaangekondigde analyses uit op de melk van de tank.		

2.6.2.8. Melkers en bedieners van de melkinstallatie

D36	Dragen propere en aangepaste melkkleding	B
D37	Wassen zorgvuldig de handen vooraleer te starten met melken en herhalen dit indien nodig,	B
D38	Zorgen ervoor dat de uier en de spenen schoon zijn.	A

⁵ <https://www.health.belgium.be/nl/lijst-van-toegelaten-biociden-en-jaarverslag>

2.7. Reglementering voor rechtstreekse verkoop aan de consument, aan de detailhandel, aan een operator en betreffende het vervoer van rauwe melk

U mag als producent een deel van de op uw bedrijf geproduceerde melk rechtsreeks aan de eindconsument leveren, maar dit is strikt gereguleerd (zie omzendbrief PCCB/S3/EH/1260681⁶).

Rauwe melk en colostrum bestemd voor menselijke voeding mag, in zijn oorspronkelijke staat (niet gefilterd, niet gehomogeniseerd, niet afgeroomd), rechtstreeks overdragen worden aan de eindverbruiker:

- Op de productieplaats,
- Via huis-aan-huis verkoop, binnen een straal van 80 km van de productieplaats,
- Op de markten binnen een straal van 80 km van de productieplaats,
- Door middel van een automaat geplaatst op de productieplaats of binnen een straal van 80 km van de productieplaats
- door middel van een levering aan een plaatselijke detailhandel die zelf de eindverbruiker bevoorraadt.

In ieder geval moet de bevoorrading aan de individuele consument in kleine hoeveelheden gebeuren.

Voor de veehouder die melk via een automaat direct aan de consument verkoopt, zijn bijkomende eisen van toepassing. Zie hierover de bijlage van het FAVV van 23/04/2014⁷.

2.7.1. Registratie van de activiteit

Indien u rauwe melk of colostrum in bulk rechtstreeks aan de eindverbruiker, of aan de detailhandel die de eindverbruiker rechtstreeks bevoorraadt, verkoopt of wenst te verkopen, moet u deze activiteit niet bij uw LCE aangeven, gezien deze activiteit beschouwd is al impliciet aanwezig bij de activiteit "melkproductie"

Dit geldt ook als u melk verkoopt via een automaat die zich situeert binnen een straal van 80km van de productieplaats.

Het gaat enkel over de melk die binnen de onderneming is geproduceerd. Indien u melk bij derden aankoopt resorteert deze activiteit niet onder de G-040.

Enkel indien u melk of colostrum voorverpakt alvorens aan de consument te leveren, heeft u hiervoor een bijkomende toelating van het FAVV nodig:

ACT 322: Boerderij – Zuivelproducten op basis van rauwe koemelk". (PL42, AC42, PR143).

ACT 322: Boerderij – Zuivelproducten op basis van koemelk". (PL42, AC42, PR145).

Deze activiteit valt eveneens buiten de scope van deze gids G-040, maar is opgenomen in de G-034, de gids voor hoevezuivel.

Voor het vervoer vanuit de onderneming naar een melkautomaat die niet op het adres van de onderneming staat of naar een andere operator (bv. een bakkerij), is er geen bijkomende registratie nodig.

⁶ http://www.afsca.be/dierlijkeproductie/dierlijkeproducten/omzendbrieven/_documents/2015-02-16_omzend_KB_landbouw_nl.pdf

⁷ http://www.favv-afsca.be/dierlijkeproductie/dierlijkeproducten/omzendbrieven/_documents/2014-04-23_Bijlageomzendbrief_eisenmelkautomaten_nl.pdf

De operator die uw melk aankoopt voor wederverkoop aan een hoevezuivelaar of aan een andere operator die de melk zelf zal verwerken, heeft echter een toelating als “aankoper van melk” nodig”.

2.7.2. Transport van de rauwe melk door de veehouder zelf

Code	Omschrijving versie	Niveau
D29	Gebruik propere en gesloten recipiënten die geschikt zijn om met levensmiddelen in contact te komen (vb. kruiken met deksel) voor het transport van de rauwe melk van de melkkoeltank naar de melkautomaat of naar een operator. Zo voorkomt u contaminatie van de rauwe melk.	B
D40	De melk moet rechtstreeks uit de koeltank naar de automaat of naar een operator getransporteerd worden, zodat de temperatuur zo laag mogelijk blijft (max 6 °C).	B
Tijdens een lang transport is het risico van opwarming van melk hoog; u moet dus maatregelen nemen om de koudeketen te handhaven (bv. gebruik van een vervoermiddel met koeling)		

2.7.3. Eventuele recipiënten

D41	Indien de automaat zelf recipiënten voorziet (vb. plastic flessen, plastic bekertjes), of indien u verpakte melk rechtstreeks aan de consument levert, is een toelating verplicht en moet u een “verklaring van overeenstemming” aan de leverancier van de recipiënten vragen.	B
Dat bewijst dat de recipiënten geschikt zijn voor levensmiddelen.		
D42	Bewaar de voorraad recipiënten op een propere en goed onderhouden plaats.	B

Rauwe melk/colostrum kunnen in bulk worden geleverd, ofwel rechtstreeks aan de eindconsument (in een recipiënt dat de consument meebrengt of door de producent zelf of een automaat wordt voorzien), ofwel aan de kleinhandelaar die de eindconsument bevoorraadt.

2.7.4. Informatie voor de consumenten en etikettering

D43	<u>Vermeldingen</u> Afficheer goed leesbaar op de automaat het volgende: <ul style="list-style-type: none"> ✓ “Rauwe melk/ Colostrum”. ✓ “Koken voor gebruik”. ✓ “Bewaren tussen 0 en 6 graden” ✓ Verbruiken tot (datum)”. 	B
Onder de vorm van een aangeplakte melding op de plaats van de rechtstreekse bevoorrading op de hoeve, of in geval van verkoop via een automaat, aanbrengen op de automaat, of onder een andere vorm (bv. een folder) bij de bevoorrading in bulk of bij de lokale detailhandel.		
Automaat: Wijs er de consument op de tapkraan niet aan te raken, om contaminatie te vermijden.		

Automaat:

Ook info over de verantwoordelijke moet geafficheerd zijn:

- ✓ uw naam of de naam van de onderneming die de vergunning of de registratie heeft.
- ✓ uw adres of het bedrijfsadres
- ✓ uw telefoonnummer
- ✓ uw ondernemingsnummer

2.7.5. Melkwaliteit

Het is voor de uitbaters van ondernemingen uit de voedingssector verboden om melk of levensmiddelen gemaakt met melk die niet aan de kwaliteitscontrole voor rauwe melk is onderworpen, te verhandelen, aan te bieden, te verkopen, te transporteren voor de verkoop, of te leveren.

Indien de melk opgehaald en bemonsterd wordt door een persoon (de vrachtwagenchauffeur) die in het bezit is van een door de Interprofessionele Organismen (MCC of Comité du lait) verleende licentie, wordt bij het laden van de melk een representatieve steekproef van elke levering van elke type melk mechanisch genomen, in een door de interprofessionele organismen erkend bemonsteringsflesje.

Voor de afnemers die bij een gering aantal producenten melk ophalen, kan het Interprofessioneel Organisme een vrijstelling verlenen, zodat de melk niet door een vrachtwagen die uitgerust is met een erkend bemonsteringssysteem en door een vrachtwagenchauffeur die een licentie heeft, opgehaald moet worden. In dit geval wordt bij elke ophaalbeurt een manueel monster genomen door de afnemer.

De producent bij wie de melk tenminste 1 keer per drie dagen door een zuivelfabriek wordt opgehaald, en voor wie een representatief, automatisch genomen monster geanalyseerd wordt, mag zonder bijkomende monsterneming, met een maximale totaalhoeveelheid van 100 liter per productie van 3 dagen, leveringen naar afnemers uitvoeren of deze afnemers zijn melk laten ophalen.

Analyses en frequentie

Bij verkoop van alle melk aan een melkerij worden voor de analyse van de rauwe melk volgende criteria gebruikt:

- ✓ De frequentie-analyse van somatische cellen (<400.000/ml) is 4 keer/ maand,
- ✓ De frequentie-analyse van het aantal kiemen (<100.000/ml) is 2 keer/ maand,
- ✓ Het remstoffengehalte bij elke ophaalbeurt (de ondernemingen uit de voedingssector die jaarlijks maximum 20 000 liter rauwe koemelk rechtstreeks bij de producenten kopen voor de verwerking ervan, mogen de bemonsteringsfrequentie beperken tot 2 monsternames per maand en per betrokken producent.
- ✓ De analysefrequentie voor filtratie is 1 keer/maand

De melkerij (= de koper) zorgt ervoor dat deze analyses tijdig uitgevoerd worden.

Het kiemgetal van de melk wordt onder andere beïnvloed door de kwaliteit van de reiniging. Tevens zijn het kiemgetal en de temperatuur van de melk een aanwijzing van de werking van de koeltank.

Indien de analyses voor het kiemgetal, het celgetal of remstoffen niet conform zijn met de normen, moet u de procedures volgen van de Interprofessionele Organismen. Deze procedures zijn te vinden op de website van MCC-Vlaanderen (www.mcc-vlaanderen.be) en het Comité du Lait (www.comitedulait.be).

Wanneer zelf instaan voor de analyses?

Indien niet alle melk aan een koper geleverd wordt, maar deels of integraal rechtsreeks aan de consument of aan een plaatselijke detailhandel verkocht wordt, kan het zijn dat u zelf moet instaan voor het laten uitvoeren van de analyses. Dit is o.a. afhankelijk van het volume. Hier zijn 4 gevallen te onderscheiden.

Situatie 1:

- < 15.000 liter, en/of
- < 20 liter colostrum
- melk is afkomstig uit voorraden die al aan een melkerij geleverd en dus al gecontroleerd:

U moet in dat geval minimaal 2 maal per jaar een staal laten analyseren op E. coli.

Situatie 2:

- < 15.000 liter, en/of
- < 20 liter colostrum
- melk is NIET afkomstig uit voorraden die al aan een melkerij geleverd en dus nog NIET gecontroleerd zijn:

Dan moet u volgende analyses laten uitvoeren:

- ✓ De frequentie-analyse van somatische cellen (<400.000/ml) is 1 keer/ 3 maanden,
- ✓ De frequentie-analyse van het aantal kiemen (<100.000/ml) is 1 keer/ 3 maanden,
- ✓ Het remstoffengehalte na elk gebruik van diergeneesmiddelen (zie de bijlage 1, omzendbrief van 4 mei 2018⁸ betreffende de te gebruiken sneltesten).
- ✓ *Escherichia coli* 2 keer/ jaar.

Situatie 3:

- > 15.000 liter rauwe koemelk en/of
- > 20 liter colostrum:

Dan moet u volgende analyses laten uitvoeren:

- ✓ De frequentie-analyse van somatische cellen (<400.000/ml) is 1 keer/ maand,
- ✓ De frequentie-analyse van het aantal kiemen (<100.000/ml) is 2 keer/ maand,
- ✓ Het remstoffengehalte na elk gebruik van diergeneesmiddelen.
- ✓ *Escherichia coli* 2 keer/ jaar.

Situatie 4:

Als u minstens één keer op de drie dagen melk aan een zuivelfabriek levert, mag u zonder bijkomende bemonstering tot een totaal van 100 liter per productie van drie dagen leveren aan of laten ophalen door andere levensmiddelenbedrijven.

http://www.afsca.fgov.be/dierlijkeproductie/dierlijkeproducten/omzendbrieven/_documents/01_controle_aanwezigheid_remstoffen_melk_clean.pdf⁸

Situatie 5 :

- < 60.000 liter rauwe koemelk of 8.000 liter rauwe melk van andere dieren
- > 60.000 liter rauwe koemelk of 8.000 liter rauwe melk van andere dieren of indien meer dan de helft van de productie via directe verkoop verkocht wordt.

Indien de melk niet geleverd wordt aan een hoevezuivelaar, of indien de melk niet afkomstig is van een voorraad die gecontroleerd zal worden, moeten volgende analyses worden uitgevoerd:

- Twee analyses per maand betreffende het totaal kiemen
- Vier analyses per maand betreffende de somatische cellen
- Geen remstoffengehalte

Minimum 2 keer per jaar moet ook een telling gebeuren van *Escherichia Coli*.

Specifiek voor verdeling via een melkautomaat:

Indien u zelf moet instaan voor de melkanalyses, neem dan monsters uit het voorraadvat van de automaat. Ideaal is een monsterneming te doen van melk die zich reeds enkele uren in het voorraadvat bevindt. Zo krijgt u het best een zicht op de kwaliteit van de rauwe melk die u aan de consument aflevert.

Een overschrijding van de norm voor *E. coli* wijst op onvoldoende hygiëne. Als corrigerende maatregel moet een verbetering van de hygiëne in uw productieproces doorgevoerd worden. Onderwerp in dit geval al uw handelingen aan een kritische blik, neem de noodzakelijke hygiënemaatregelen (vb. reiniging en desinfectie) en oordeel waar u in de toekomst uw handelingen zal moeten verbeteren op het vlak van hygiëne.

2.8.6. Persoonlijke hygiëne

D44	Leg een goede persoonlijke hygiëne aan de dag wanneer u rauwe melk hanteert om contaminatie ervan te voorkomen: draag propere verzorgde kleding, was vooraf zorgvuldig uw handen, eet niet of rook niet.	B
-----	--	---

2.7.7. Melkautomaat goede praktijken**2.7.7.1. Vullen/ledigen van de automaat**

D45	Hervul de automaat dagelijks.	B
Verwijder eerst de nog aanwezige melk. Breng deze melk niet meer in de voedselketen voor humane consumptie (voeg ze dus zeker niet bij de melk in de melkkoeltank op de boerderij).		
D46	Reinig en ontsmet de automaat tussen het ledigen en het opnieuw vullen van de automaat.	B

Vul het voorraadvat van de automaat zodanig dat er geen contaminatie van de rauwe melk gebeurt.

U mag wel de restmelk aan uw dieren voederen indien ze daartoe nog geschikt is. Hetzelfde geldt wanneer zich problemen hebben voorgedaan met de koeling.

2.7.7.2. Traceerbaarheid en registratie

D47	Registreer de nodige gegevens en bewaar deze registraties evenals de analyseresultaten tenminste 6 maand:	B
-----	---	---

	<ul style="list-style-type: none"> - de niet-conforme temperatuursindicaties + correctieve acties - ieder probleem, vb. elektriciteitspanne, probleem met de koeling van de automaat, - Klasseer alle analyseverslagen chronologisch. 	
--	---	--

2.7.7.3. Melkautomaat

D48	<u>Opstelling</u> De melkautomaat is correct opgesteld en de voorzieningen zijn beschikbaar voor het reinigen en ontsmetten van de automaat	B
<p>Plaats de melkautomaat in een propere omgeving waar verontreiniging van de rauwe melk wordt voorkomen (door vuil, ongedierte, ...), bij voorkeur onder een beschutting indien de automaat buiten opgesteld staat (vb. een half open chalet). Dit schermt meteen ook af van rechtstreekse zonnewarmte. Zorg dat de eventuele beschutting ook proper is en goed onderhouden.</p> <p>Zorg ervoor dat de nodige voorzieningen beschikbaar zijn voor het reinigen en ontsmetten van de automaat (oa. water van reinigingskwaliteit, zie hoger).</p>		
D49	<u>Constructie</u> <ul style="list-style-type: none"> ✓ De tapkraan wordt niet blootgesteld aan de omgeving ✓ Er is een automatische verkoopblokkering bij overschrijding van de temperatuur in het voorraadvat ✓ De koeling heeft voldoende capaciteit. 	B
<p>Zorg ervoor dat de tapkraan niet blootgesteld is aan de omgeving (kies een automaat die voorzien is van bijvoorbeeld een luikje dat door de consument dient geopend en opnieuw gesloten te worden).</p> <p>Wanneer de bewaartemperatuur van de rauwe melk niet meer in acht wordt genomen, moet de verkoop van de melk automatisch geblokkeerd worden. U kan ook een gelijkwaardige methode gebruiken, die voorafgaand dient aanvaard te worden door het FAVV (LCE).</p> <p>Zorg ervoor dat de capaciteit van het koelsysteem voldoende is om de rauwe-melktank koel te houden.</p>		
D50	<u>Thermometer</u> <ul style="list-style-type: none"> ✓ De automaat moet voorzien zijn van een thermometer. ✓ De temperatuur moet continu automatisch aangeduid worden, zichtbaar voor de consument. 	B
D51	<u>Bewaartemperatuur</u> De temperatuur van de melk in het voorraadvat, tapkraan en de leiding tussen beide bedraagt maximaal 6°C. De melk die zich in de leiding bevindt tussen het reservoir en de klep moet eveneens aan deze temperatuursvoorwaarde voldoen.	A
<p><u>Temperatuurbewaking</u></p> <p>Controleer dagelijks de temperatuursindicatie. In geval van afwijkende temperatuur, noteer deze, zoek naar de oorzaak, verwijder de melk en los het probleem met de automaat op.</p> <p>In geval van blokkering van de automaat door een probleem met de koeling, kan u het toestel uiteraard pas opnieuw gebruiken nadat alle rauwe melk eruit verwijderd werd en u de automaat gereinigd en ontsmet heeft.</p>		

U beperkt de risico's indien u rauwe melk van maximum 1 dag oud aanbiedt in de automaat en dan een maximum bewaarduur adviseert aan de consument van 48u. **Het komt er dus op neer dat de tijd tussen het melken en de uiterste verbruiksdatum door de consument de 72u niet overschrijdt.**

2.7.7.4. Reinigen en ontsmetten

D52	Er zijn reinigings- en ontsmettingsfrequenties voor het materiaal vastgelegd en deze worden nauwgezet uitgevoerd. Reinig de automaat bij voorkeur dagelijks.	B
D53	Gebruik alleen toegelaten ontsmettingsmiddelen die geschikt zijn voor apparatuur waarmee voedingsmiddelen in contact komen.	B
Spoel na het ontsmetten na met drinkbaar water. (zie de lijst van de toegelaten producten op de website van de FOD Volksgezondheid: www.health.fgov.be > milieu > chemische stoffen > biociden > lijst van toegelaten biociden)		
D54	Gebruik water dat aan de reinigingsnormen voldoet (vb. leidingwater). Zie punt D30 voor de normen.	A

Tap na het reinigen, ontsmetten en het spoelen met drinkbaar water, wat melk af om het spoelwater uit de leidingen te verwijderen.

Onderhoud alle materiaal: vervoermiddel, recipiënten, melkautomaat,
Volg de onderhoudsinstructies van de constructeur van de automaat op.

2.8. Bijlagen bij rundvee

- 2.8.1. [Bijlage B1](#) Melding in SANITEL van geboorte of vertrek van een rund
- 2.8.2. [Bijlage B2](#) VKI-document rund

2.8.1. Bijlage B1

Runderen – melding in SANITEL van geboorte of vertrek (of sterfte) van een rund

De melding van de geboorte van een kalf of het vertrek van een rund van het veebedrijf kan op drie manieren gebeuren: per post, telefonisch (VRS enkel bij DGZ) of elektronisch (via internet).

De veehouder kiest de methode die best aansluit bij zijn bedrijfsvoering.

Melding per post of per fax

Bij geboorte van een kalf:

- De veehouder vult een geboortemeldingsformulier in en stuurt dat op of faxt het naar DGZ/ARSIA.
- De geboorte wordt door DGZ/ARSIA geregistreerd in SANITEL.
- Van zodra er een B.V.D.-resultaat gekend is van het dier zal een identificatiedocument, dat dit resultaat vermeld, afgedrukt en opgestuurd worden. (Indien er 38 dagen na de geboortemelding nog geen resultaat gekend is, wordt het identificatiedocument afgedrukt met de status 'IPI-verdacht'.)

Van zodra er een B.V.D.-resultaat gekend is van het dier zal een identificatiedocument, dat dit resultaat vermeld, afgedrukt en opgestuurd worden. (Indien er 38 dagen na de geboortemelding nog geen resultaat gekend is, wordt het identificatiedocument afgedrukt met de status 'IPI-verdacht'.) Bij vertrek van een rund – bijvoorbeeld naar het slachthuis, een ander bedrijf of de markt, of bij sterfte, gebruikt de veehouder het vertrekluk van het identificatiedocument om het vertrek te melden:

- Vertrekdatum wordt ingevuld.
- Luk wordt voorzien van handtekening van de overnemer.
- De overnemer wordt aangevuld op het vertrekluk
- Luk wordt opgestuurd naar DGZ/ARSIA binnen de zeven dagen na het vertrek (of sterfte) van het rund.

Bij sterfte van een dier:

- Van gestorven runderen zendt u het paspoort met vermelding van de datum van sterfte als vertrekdatum, overkleefd met het sanitair vignet en de vermelding 'dood' tussen 2 schuine strepen op de keerzijde van het document, door naar DGZ of ARSIA.

De verzendingskosten vallen ten laste van de veehouder.

Telefonische melding (VRS, enkel DGZ)

De melding gebeurt via een voice response systeem (VRS).

- Nadat de veehouder het nummer (02/422 71 44) heeft gevormd, registreert hij alle gevraagde gegevens via de toetsen van de telefoon. De gegevens worden rechtstreeks doorgestuurd naar SANITEL, waarbij er controles zijn ingebouwd om vergissingen te vermijden.
- Na elke geslaagde melding wordt een meldingsnummer meegedeeld. De veehouder noteert dit nummer best zodat in geval van problemen hiernaar kan worden verwezen.
- Indien de veehouder geen meldingsnummer te horen krijgt, is de registratie in SANITEL niet gelukt. De meldingsprocedure moet dan worden herhaald.

De telefonische melding moet eveneens gebeuren binnen zeven dagen na vertrek of sterfte. De meldingskosten zijn ten laste van de veehouder.

Melding via internet (Veeportaal of Cerise)

De veehouder moet hiervoor beschikken over een pc met internetaansluiting.

De toegang via internet moet worden aangevraagd bij DGZ/ARSIA.
Vervolgens ontvangt de veehouder een gebruikersnaam en bijhorend paswoord.

De veehouders die hun gegevens doorsturen via Veeportaal of Cerise kunnen bovendien
steeds alle bedrijfsgegevens rechtstreeks raadplegen in SANITEL.

2.8.2. Bijlage B2

VOEDSELKETENINFORMATIE RUNDEREN

DEEL 1 – INFORMATIE PRODUCENT

NAAM VERANTWOORDELIJKE

ADRES BESLAG CODE BESLAG

TEL

E-MAIL FAX

DEEL 2 – INFORMATIE OVER DE RUNDEREN

AANTAL RUNDEREN VOOR SLACHTING VOORZIENE DATUM VAN VERTREK

OORMERKNUMMERS

1. GENEESMIDDELEN EN VOEDERADDITIEVEN

NAAM GENEESMIDDEL / VOEDERADDITIEF	DATUM OF PERIODE VAN TOEDIENING	DUUR WACHTTIJD (in dagen)

2. PROBLEMEN VASTGESTELD IN DE STAL

ZENUWSYMPTOMEN JA NEE INDIEN JA, VASTSTELLINGEN / OORZAAK (indien gekend):

STERFTE JA NEE INDIEN JA, VASTSTELLINGEN / OORZAAK (indien gekend):

ZIEKTE JA NEE INDIEN JA, VASTSTELLINGEN / OORZAAK (indien gekend):

3. ONDERZOEKEN UITGEVOERD IN HET KADER VAN DE VOEDSELVEILIGHEID

ER WERDEN ONDERZOEKEN UITGEVOERD MET EEN BELANG VOOR DE VOEDSELVEILIGHEID JA NEE

INDIEN JA, SOORT ONDERZOEK EN ANALYSERESULTATEN:

SOORT ONDERZOEK	ANALYSERESULTAAT

IK VERKLAAR DAT IK EEN NIEUWE VKI-VERKLARING ZAL AFLEVEREN INDIEN IN DE PERIODE VAN DE GELDIGHEIDSDUUR VAN DEZE VKI-VERKLARING NIEUWE BEHANDELINGEN OF ANALYSES ZOUDEN ZIJN UITGEVOERD EN/OF ZIEKTES OF ABNORMALE STERFTE ZOUDEN ZIJN VASTGESTELD.

IK VERKLAAR DAT DEZE VERKLARING VOLLEDIG IS EN DAT ALLE WACHTTIJDEN WERDEN GERESPECTEERD.

HANDTEKENING PRODUCENT DATUM

DEEL 3 – SLACHTHUIS – CONTROLE EN GOEDKEURING

IK AANVAARD DEZE RUNDEREN VOOR HET SLACHTEN JA JA, ONDER VOORWAARDEN

OPMERKINGEN

HANDTEKENING VERANTWOORDELIJKE SLACHTHUIS DATUM

DEEL 4 – FAVV – CONTROLE : VKI GECONTROLEERD

HANDTEKENING OFFICIËLE DIERENARTS DATUM